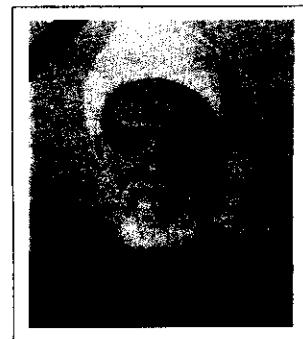

در گذشتگان

آیه الله شمس الدین

متفکر و اندیشمند بزرگ اسلامی لبنان آیه الله شیخ محمد مهدی شمس الدین، یکی از نادره مردانی بود که علم و فقاہت را با جہاد و استقامت در هم آمیخته بود و کلید حل مشکلات سیاسی لبنان و ملجأ و پناه عموم شیعیان آن کشور به شمار می رفت.

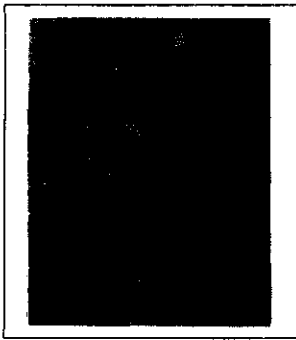
فقید سعید، در نیمه شعبان ۱۳۵۳ ق - سالروز ولادت حضرت بقیة الله الاعظم - ارواحنا فداہ - در نجف دیده به جهان گشود و به میمنت این تقارن، نامش را محمد مهدی نهادند. پدرش حجة الاسلام والمسلمین شیخ عبدالکریم شمس الدین، یکی از فضیلتی تحصیل کرده نجف است، که اینک در لبنان به خدمات دینی اشتغال

دارد. نسب این خاندان به امام الفقهاء شیخ شهید اول ابو عبد الله جمال الدین محمد بن مکی العاملی (۷۳۴-۷۸۶ ق) - صاحب ذکری و دروس و لمعه و بیان - از طریق فرزندش شیخ شمس الدین عاملی می رسد، که بدین مناسبت نام خانوادگی ایشان، شمس الدین است.

معظم له، پس از دوران کودکی، مقدمات علوم دینی را نزد پدر بزرگوارش، شیخ محسن غراوی و شیخ عبدالمنعم فرطوسی فرا گرفت و پس از آن سطوح عالیہ را نزد حضرات آیات: سید محمد روحانی، سید یوسف حکیم و سید علی علامه فانی اصفهانی آموخت. سپس به تحصیل مرحله عالی فقه و اصول نزد آیات عظام: سید محسن حکیم و سید ابوالقاسم خوبی پرداخت و به مقامات والای علم و دانش دست یافت. او علاوه بر تحصیل، به تدریس و تألیف هم پرداخت و با قلم شیوایش، در بسیاری از مجلات علمی و ادبی نجف، مقالاتی نگاشت و در تأسیس جمعیت «منتدی النشر» شرکت داشت و در «کلیة الفقه» نجف نیز استاد بود و شاگردانی را پرورش داد و چند سال هم به

نماینده گی از سوی آیه الله العظمی حکیم به شهر «دیوانیه» رفت و به هدایت دینی مردم پرداخت و موفق شد نزاع ها و دعواهای قبیلگی و عشایر را با دوراندیشی و تدبیر خویش پایان بخشد و صلح و صفا را در میان آنان برقرار نماید. وی در سال ۱۳۸۹ ق (۳۶ سالگی) به لبنان آمد و به یاری پیشوای شیعیان لبنان، امام موسی صدر پرداخت و به عنوان نایب رئیس مجلس اعلای شیعیان لبنان برگزیده شد و نامش در محافل سیاسی جهان عرب، طنین افکن شد و از این رهگذر، خدمات فراوان به شیعیان و مردم و قبائل و طوائف مختلف لبنان نمود و در فرو نشانیدن آتش اختلاف بین اقوام و دستجات مختلف شیعی، سعی فراوان داشت. پس از ناپدید شدن امام موسی صدر در سال ۱۳۵۷ ش (۱۳۹۸ ق) تمام بار مجلس اعلای شیعیان به دوش وی افتاد و در کشمکش های سخت اخیر، مواضع هوشیارانه و عاقلانه ای را برگزید و تحسین همگان را برانگیخت و اخیراً هم به سمت ریاست مجلس اعلا برگزیده شد و با همه این احوال، نقش خود را به

آیه الله حایری تهرانی

حضرت آیه الله آقای حاج شیخ مهدی حایری تهرانی - طاب ثراه - یکی از مفاخر علمای تهران به شمار می رفت .

معظم له، در سال ۱۳۴۴ق (۱۳۰۴ش) در کربلا، در بیت علم و فقهت دیده به جهان گشود. پدر بزرگوارش حضرت آیه الله حاج شیخ عباس حایری (۱۲۹۸-۱۳۶۰ق) از اعظم شاگردان آیات عظام: میرزا محمد تقی شیرازی، سید اسماعیل صدر، سید حسن صدر، سید محمد فیروز آبادی و آقایابا عراقی و یکی از علمای بزرگ تهران و از یاران آیه الله حاج شیخ عبدالکریم حایری یزدی در تأسیس حوزه علمی قم و صاحب کتاب های بسیار همانند شرح اصول کافی، شرح زیارت عاشورا و جامعه کبیره، اسرار الصلاة، ایمان ابوطالب و کتاب های فقهی و اصولی چندی بوده است. (نقباء البشر، ج ۴، ص ۹۹۰ و گنجینه دانشمندان، ج ۴، ص ۴۲۶-۴۲۷).

فقید معظم در دوران کودکی به همراه پدر بزرگوارش به تهران آمد و دوران دبستان و دبیرستان را پشت سر نهاد. در ۱۵ سالگی (۱۳۲۰ش) پدرش را از دست داد ولی با تمام کوشش در پی به دست آوردن دانش بود. لذا به تحصیل علوم دینی روی آورد و در مدرسه مروی به تکمیل اندوخته هایش پرداخت. او، پیش تر بخشی از ادبیات

۱۸. العلمانیة هل تصلح حلاً لمشاكل كل لبنان
۱۹. دراسات و مواقف فی الفكر والسیاسة والمجتمع
۲۰. الغدير
۲۱. عاشوراء
۲۲. عقائد الشيعة الامامية
۲۳. الاحتكار فی الشريعة الاسلامیة
۲۴. الاجتهاد والتقليد
۲۵. تفسیر آیات الصوم
۲۶. الامام والسیاسة والولاية عند صدر المتألهین

آن مرد بزرگ، پس از مدتی ابتلا به سرطان ریه، سرانجام در چهارشنبه ۱۵ شوال المکرم ۱۴۲۱ق (۲۱ دی ماه ۱۳۷۹ش) در ۶۸ سالگی در بیروت بدرود حیات گفت و شیعیان و جامعه لبنان را به سوگ خود نشانند. با پخش خبر وفاتش، لبنان در اندوهی بزرگ فرو رفت و پرچم های سیاه در همه جا برافراشته شد. صبح پنج شنبه، پیکر پاکش با حضور ده ها هزار نفر از مسلمانان و سران طوائف و مذاهب گوناگون و مقامات کشوری و لشکری و حزب الله و سفیران کشورهای خارجی در لبنان و با شرکت نمایندگان مقام معظم رهبری و مقامات جمهوری اسلامی ایران (که در غم فقدانش، پیام های تسلیت متعدد صادر نمودند) و کشورهای اسلامی، از مجلس اعلای شیعیان لبنان به سوی مسجد امام صادق (ع) که خود بنا کرده و سال ها در آن اقامه جماعت کرده بود - تشییع و پس از نماز استاد شیخ عبدالامیر قبلان - نایب رئیس مجلس اعلا - در آن مکان مقدس به خاک سپرده شد.

*

عنوان یک عالم دینی از یاد نبرد و همچنان به تألیف و اقامه جماعت و تبلیغ دین و هدایت مردم اشتغال داشت. وی در کنار کارهای علمی و سیاسی اش، موفق شد تا بنیادها و مؤسسات خیریه و علمی، مانند مسجد امام صادق (ع)، هنرستان فنی بیروت، دانشگاه اسلامی لبنان (با دانشکده های مختلف)، جمعیت خیریه حضرت زینب (ع)، مدرسه علمیه و مجتمع خدماتی را بنیاد نهد و بسیاری از جوانان شیعه لبنانی را با علوم و فنون روز آشنا نماید.

برخی از تألیفات چاپ شده اش، عبارتند از:

۱. ثورة الحسين (ع): ظروفها الاجتماعیه وآثارها الانسانیة (به فارسی ترجمه شده است)
۲. انصار الحسين (ع): الرجال والدلالات (به فارسی ترجمه شده است).
۳. ثورة الحسين (ع) فی الوجدان الشعبي
۴. الامام الحسين (ع)، قصة حياته وثورته
۵. مع الامام الرضا (ع) فی ذكری وفاته
۶. رسالة الحقوق للامام زين العابدين (ع)
۷. حركة التاريخ عند الامام علی (ع)
۸. السلم وقضايا الحرب عند الامام علی (ع) (به فارسی ترجمه شده است)
۹. الامام علی (ع) والفلسفة الزمنية
۱۰. دراسات فی نهج البلاغه
۱۱. شرح عهد الاشر
۱۲. نظام الحكم والادارة فی الاسلام
۱۳. بین الجاهلیة والاسلام
۱۴. التحقق الوجودی فی الاسلام
۱۵. فی الاجتماع السياسي الاسلامی
۱۶. محاضرات فی التاريخ الاسلامی
۱۷. مطارحات فی الفكر المادی والفكر

الدینی

عرب را نزد پدرش فرا گرفته بود و در آن زمان، ادبیات را نزد آیه الله شیخ محمدحسین زاهد تکمیل کرد. سطوح فقه را نزد آیه الله میرزا باقر آشتیانی، شرح منظومه و شرح تجرید را نزد آیه الله میرزا مهدی آشتیانی و منطق و کلام را نزد آیه الله سید صدرالدین جزایری فرا گرفت و در کنار تحصیل علوم دینی به دانشکده الهیات دانشگاه تهران رفت و موفق به اخذ درجه لیسانس شد. در سال ۱۳۲۷ ش به حوزه علمیه قم مهاجرت کرد و سطوح عالی را نزد حضرات آیات عظام: گلپایگانی (مکاسب)، شیخ مرتضی حایری (مکاسب و رسائل)، مرعشی نجفی و سلطانی طباطبایی (کفایه) آموخت. پس از آن به درس های آیات عظام: آقای بروجردی (فقه و اصول)، امام خمینی (اصول)، علامه طباطبایی (اصول و فلسفه)، آقای اراکی (اصول) حاضر شد و میانی علمی خویش را استوار ساخت و مورد توجه مخصوص علامه طباطبایی قرار گرفت. در سال ۱۳۳۵ ش به قصد زیارت و ادامه تحصیل راهی نجف اشرف شد و در درس های اساطین نجف آیات عظام: سید جمال الدین گلپایگانی، سید عبدالهادی شیرازی و درس اصول آیه الله خوبی حاضر شد و بهره های فراوان برد و با اخذ اجازه اجتهاد از آقایان: شیرازی و گلپایگانی و اجازه روایی از شیخ آقا بزرگ تهرانی به قم بازگشت و به خدمات فراوان علمی و دینی پرداخت. وی در قم به ایجاد کتابخانه ها، تألیف و تحقیق، راه اندازی مجلات دینی، نوسازی اماکن قدیمی، فراهم نمودن امکانات آموزشی و رفاهی برای طلاب پرداخت و همزمان به ادامه تحصیل در دانشکده الهیات پرداخت و موفق به اخذ درجه دکترا شد. برخی از

خدمات وی در قم عبارتند از: تأسیس کتابخانه مهم و کم نظیر مدرسه حجتیه (۱۳۳۰ ش)، شرکت در تأسیس مدرسه علمیه حقانی (۱۳۴۱ ش)، ایجاد طبقه دوم مدرسه علمیه رضویه، مدیریت و شرکت در تأسیس دبیرستان دین و دانش، تأسیس دبستان نمونه دخترانه، کتابخانه سیار حایری تهرانی، بنیاد فرهنگی امام المهدی (عج) (۱۳۵۰)، پاساز امام المهدی، چاپ و نشر کتاب های دینی، تأسیس و راه اندازی آشپزخانه و سلف سرویس در مدرسه فیضیه و حجتیه، اعزام مبلغین روحانی به روستاهای قم و تهران، کتابخانه مدرسه دین و دانش و کاشیکاری نمای مرقد علی بن بابویه و مدرسه رضویه. او در سال ۱۳۵۵ ش، به تهران مهاجرت کرد و به خدمات دینی و علمی خود ادامه داد و به اقامه جماعت در مسجد ارك (ظهر) و مسجد الغدیر (مغرب و عشاء) - که هر دو از مهم ترین مساجد تهران به شمارند - و تألیف کتب و شرکت در هیأت امنای بنیادهای خیریه و عام المنفعه، مانند مؤسسه خیریه حضرت سجاد، مجتمع بهزیستی حضرت علی، مؤسسه احیای مدارس استثنایی، بنیاد فرهنگی امام المهدی (که علاوه بر قم و تهران، در مشهد و شهرهای دیگر هم شعبه دارد)، شورای عالی مشارکت های مردمی سازمان بهزیستی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی واحد شمال تهران و گره گشایی از کار مردم مسلمان و چاپ و نشر کتاب های بسیار همچون: منهاج البراعه علامه خوبی (۲۱ جلد)، نهضت روحانیون ایران آقای دوانی (۱۱ جلد) و ده ها کتاب دیگر - از سوی مسجد الغدیر و بنیاد فرهنگی امام مهدی - پرداخت. جان کلام آن که: او عنصری

خدمتگزار و دلسوز بود و تمام وقت خود را برای مردم صرف می کرد و از جان و سلامتی اش، مایه می گذاشت. مجتهدی بود که از درس و بحث گذشت و از عناوین رایج حوزه های علمیه صرف نظر کرد و برای حل مشکلات مردم، شب و روز می کوشید. بسیار خوش اخلاق و خوش برخورد و متواضع و بخشنده بود و به گروهی از فضلا پیشنهاد تألیف کتاب درباره معصومین (ع) را داد که در این راستا کتاب های زندگی امام جواد و زندگی امام عسکری نگاشته و چاپ شد. او در تأسیس و نوسازی بسیاری از مساجد پیشقدم بود و تکمیل مسجد «الغدیر» - خیابان میرداماد - تهران و راه اندازی چند مؤسسه قرض الحسنه و بیمارستان و کتابخانه و مدرسه علمیه مرون تلاش های وی است.

برخی از تألیفات وی عبارتند از:

۱. تقریرات درس فلسفه علامه طباطبایی
۲. تقریرات درس فقه آیه الله بروجردی
۳. سیر قرآن و تفسیر (بخشی از آن در مجله «مکتب تشیع» به چاپ رسیده است)
۴. سیر عقاید و مذاهب (بخشی از آن در مجله «مکتب تشیع» به چاپ رسیده است)
۵. سیر کتابخانه در اسلام
۶. روش تبلیغات اسلامی (بخشی از آن در مجله «مکتب اسلام» به چاپ رسیده است)
۷. اخلاق و کلید خوشبختی (بخشی از آن در مجله «معارف جعفری» به چاپ رسیده است)
۸. اخلاق از نظر قرآن و دستورات اجتماعی اسلام
۹. شخصیت انسان از نظر قرآن و عترت
۱۰. منتخب ادعیه

۱۱. پندهای معصومین(ع)

۱۲. بر کرانه غدیر - خطبه پیامبر و ترجمه شیوای آن در غدیر خم .

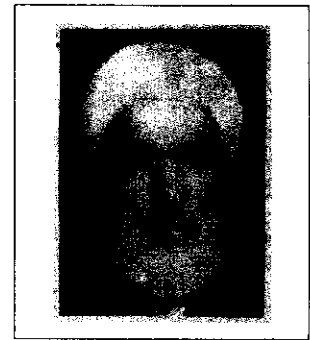
۱۳. پرتوی از غدیر - اثبات امامت و ولایت از کتب اهل سنت .

۱۴. درس هایی از زندگی پیامبر نور و رحمت

سرانجام آن عالم خدمتگزار پس از ۷۵ سال زندگی، در روز جمعه ۲۴ شوال المکرم ۱۴۲۱ق (۳۰ دی ۱۳۷۹ش) چشم از جهان فرو بست و پیکر پاکش پس از تشییع در تهران، به قم انتقال داده شد و عصر روز شنبه ۲۵ شوال . سالروز شهادت امام صادق(ع) پس از تشییع باشکوه و شایسته و نماز آیه الله مکارم شیرازی بر آن، در قبرستان شیخان به خاک آرمید .

*

آیه الله فقیهی بروجردی

حضرت مستطاب آیه الله آقای حاج شیخ عبدالله مجد فقیهی بروجردی، یکی از علمای حوزه علمیه قم به شمار می رفت .

معظم له در ماه صفر ۱۳۴۲ق (اردیبهشت ۱۳۰۲ش) در بروجرد به دنیا آمد . و پس از پشت سر نهادن دوران کودکی و نوجوانی، به تحصیل علوم دینی روی آورد و ادبیات و سطوح را در بروجرد فرا گرفت . سپس به قم آمد و سطوح عالی را بیشتر نزد مرحوم آیه الله

العظمی گلپایگانی تکمیل کرد و پس از آن به درس فقه و اصول آیات عظام :

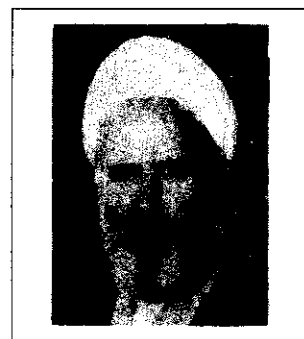
آقای بروجردی، سید محمد تقی خوانساری و شیخ عبدالنبی عراقی و دروس حکمت و کلام میرزا مهدی مازندرانی حاضر شد و همزمان به تدریس رسائل و مکاسب و شرح تجرید و شرح منظومه پرداخت و شاگردانی را پرورش داد . در سال ۱۳۲۵ش، به نجف اشرف مهاجرت کرد و در مدت ۵ سال به درس های اساطین حوزه علمیه نجف : آیات عظام : سید عبدالهادی شیرازی، سید جمال الدین گلپایگانی، میرزا حسن بجنوردی، شیخ علی محمد بروجردی، سید یحیی مدرسی یزدی، میرزا باقر زنجانی و میرزا هاشم آملی حاضر شد و مبانی علمی اش را استوار ساخت و تقریرات درس آنها را نگاشت و پس از کسب اجازات متعدد روایی و اجتهادی از ایشان، به قم مراجعت کرد و به تألیف و تصنیف و تحصیل فلسفه اسلامی (نزد مرحوم علامه طباطبایی) و تدریس و ارائه خدمات اجتماعی و دینی مانند : تأسیس درمانگاه قرآن و عترت در عید غدیر ۱۳۸۷ق (که هم اینک یکی از درمانگاه های مجهز و معروف قم است) . داروخانه، کتابخانه قرآن و عترت، چاپ کتاب های مختلف و اهدای آنها به مراکز دینی، مسجد صاحب الزمان (در سر بند شمیران)، حسینیه و کتابخانه صاحب الزمان (در همان محل)، مکتب الزهرا و دارالایتام در اراک، چند فخره حمام و غسلخانه و مسجد و حسینیه در شهر و روستاهای قم پرداخت . (مانند : مسجد حضرت ابوالفضل، مسجد چهارده معصوم) او بسیار فروتن و ساده زیست بود و تا

آخرین لحظات زندگی اش، به ذکر خدا و دعا و توسل به امام زمان(ع) به سر می برد .

برخی از آثار علمی معظم له - که هیچکدام به چاپ نرسیده است - عبارتند از :

۱. رساله در حرمت ریش تراشی
  ۲. رساله در حدّ کر و اوزان آن
  ۳. رساله در علوم غریبه
  ۴. رساله در حقیقت عشق و محبت
  ۵. رساله در ولایت و علم ائمه
  ۶. رساله در لغزها و معماها
  ۷. رساله در تراجم علما و روایان
  ۸. حاشیه بر کفایة الاصول
  ۹. گوشه ای از علوم و فنون
  ۱۰. شناسایی مرد و زن از نظر روانی و فیزیولوژی
  ۱۱. کشف مذاهب العالم (۲ج)
  ۱۲. الفقه علی المذاهب الخمسة - کتاب طهارت -
  ۱۳. تفسیر استعاده
  ۱۴. تفسیر سوره حمد و بقره
  ۱۵. شرح اسماء الحسنی
  ۱۶. زهرة العلوم فی اصول الدین و الفقه
  ۱۷. قواعد الرجال
  ۱۸. علم السند والحديث
  ۱۹. الفوائد المختارة - در اصول فقه -
  ۲۰. اجوبة المسائل الدینیة .
- سرانجام آن عالم خدمتگذار در روز پنجشنبه ۳۰ شوال المکرم ۱۴۲۱ق (۶ بهمن ۱۳۷۹ش)، در ۷۷ سالگی بدرود حیات گفت و پیکر پاکش پس از تشییع و نماز آیه الله سید ابوالقاسم کوکبی به خاک سپرده شد .

*

استاد دانشمند و پژوهشگر ارزشمند حضرت حجة الاسلام والمسلمین آقای حاج شیخ داود الهامی، یکی از چهره‌های مشهور علم و تحقیق در حوزه علمیه قم به شمار می‌رفت.

استاد فقید در سال ۱۳۱۶ ش (۱۳۵۶ ق) در آذرشهر - نزدیک تبریز - به دنیا آمد. در ۴ سالگی پدر متدین و باتقوایش آقا فتح‌الله را از دست داد و دوران کودکی را با یتیمی و فقر و مشکلات فراوان پشت سر نهاد. در نوجوانی، دوره متوسطه را خواند و پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۳۵ ش به تحصیل علوم دینی روی آورد و در مدرسه طالبیه تبریز، مقدمات و ادبیات را به خوبی فرا گرفت و در سال ۱۳۳۸ ش به حوزه علمیه قم آمد و سطوح عالی را در محضر حضرات آیات: مکارم شیرازی، جعفر سبحانی، احمد پایانی، سید جواد خطیبی و سید محمدباقر سلطانی فرا گرفت و پس از آن به درس خارج فقه مراجع تقلید وقت حاضر شد و بهره‌های فراوان برد و همزمان دروس جنبی را از محضر اساتید بزرگوار حضرات آیات: شهید مطهری، ملکی میانجی، سید مرتضی شبستری، جعفر سبحانی، مکارم شیرازی، سید موسی شبیری زنجان، شیخ محمدجواد مغنیه و صدر

بلاغی بسیار استفاده کرد و مقالات متعدد به رشته تحریر درآورد و هم به جمع اعضای هیئت تحریریه مجله «مکتب اسلام» پیوست و پس از آن در تألیف «تفسیر نمونه» با آیه‌الله مکارم شیرازی همکاری نمود. استاد الهامی از آن پس، به تألیف و تدریس و تحقیق و تبلیغ دین پرداخت و ده‌ها کتاب و صدها مقاله در زمینه تاریخ و کلام و عقاید از خود به یادگار نهاد. وی سال‌ها در مجله مکتب اسلام و مجله تخصصی کلام اسلامی، مؤسسه امام صادق (ع) گروه تخصصی کلام حوزه علمیه قم و مؤسسه دفاع از حریم تشیع سمت مدیریت و مسئولیت بر عهده داشت.

فقید سعید دارای اخلاقی خوش، محضری شیرین، بیانی گرم و گیرا، دستی دهنده بود و اطلاعات خود را به رایگان در اختیار دیگران می‌نهاد و مضایقه نداشت. متواضع بود و با فضلی جوان و تازه کار بسیار گرم و صمیمی بود و آنان را همواره تشویق می‌کرد. در دفاع از حریم اهل بیت سری پر شور داشت برخی از آثار وی عبارتند از:

۱. مهدی (عج) خاتم اولیاء و اوصیاء
۲. آخرین امید
۳. او خواهد آمد (با همکاری: استاد علی اکبر مهدی پور)
۴. راز طول عمر امام زمان
۵. تحریف شناسی عاشورا در پرتو امام شناسی
۶. امامان اهل بیت (ع) در گفتار اهل سنت
۷. قبر گمشده - درباره مزار حضرت زهرا - چاپ نشده
۸. اسلام و ایران
۹. اسلام دین جهانی و جاودانی

۱۰. اسلام و تحول زمان
۱۱. اسلام و حقوق طبیعی انسان
۱۲. اسلام و شفاعت - چاپ نشده.
۱۳. چهره جهاد در اسلام
۱۴. مبانی حکومت اسلامی (۲ ج، ترجمه و نگارش «معالم الحکومة الاسلامیه» اثر آیه‌الله جعفر سبحانی)
۱۵. راز شیعه بودن ایرانیان
۱۶. سیری در تاریخ تشیع
۱۷. تاریخ تشیع در زمان آل بویه - چاپ نشده.
۱۸. سلمان، نخستین مسلمان ایرانی
۱۹. بیداری در میان خفته‌ها - سید جمال‌الدین اسدآبادی.
۲۰. چهره زردشت در تاریخ
۲۱. مردی بزرگ از خطه فارس - آیه‌الله شیخ بهاء‌الدین محلاتی.
۲۲. لقمان مرئی نمونه
۲۳. پیدایش تصوف
۲۴. موضع تشیع در برابر تصوف
۲۵. عرفان و تصوف
۲۶. پیدایش تصوف در میان شیعیان
۲۷. تصوف از دیدگاه ائمه اطهار (ع)
۲۸. مقدمه و پاورقی بر «تحفة الاخیار» آخوند ملا محمدطاهر قمی - رد تصوف.
۲۹. مقدمه و پاورقی بر «رهنمای حق» آیه‌الله محلاتی شیرازی - اصول عقاید.
۳۰. مقدمه و پاورقی بر «اسرار العقائد»
۳۱. تحقیقی درباره صابثان
۳۲. دو محور عقاید و هابیان
۳۳. در جستجوی عرفان اسلامی
۳۴. عرفان اسلامی و عرفان التقاطی
۳۵. داوری‌های متضاد درباره محیی‌الدین عربی

۳۶. تاریخ انقلاب اسلامی ایران - چاپ نشده.

۳۷. وهابیت و آل سعود - چاپ نشده.

۳۸. دنیای نهج البلاغه - کتابشناسی.

۳۹. ترجمه طرائف سید بن طاوس

۴۰. ره یافتگان (مستبصران) - چاپ

نشده.

۴۱. چهار فرقه انحرافی: اویسی،

خاکساری، ذهبی و نعمة اللّهی - چاپ

نشده.

۴۲. مجموعه مقالات در مجلات:

مسجد، مکتب اسلام، کلام اسلامی

۴۳. شرکت در تألیف «تفسیر نمونه»

- تا جلد هشتم.

سرانجام آن مرد بزرگ، بر اثر کار

مداوم و کوشش بسیار در اعلای کلمه

حق، به سکنه مغزی دچار شد و در روز

جمعه ۲۴ شوال المکرم ۱۴۲۱ق (۳۰

دی ۱۳۷۹ش)، در ۶۳ سالگی بدرود

زندگی گفت و پیکر پاکش در روز شنبه

۲۵ شوال - روز شهادت امام صادق (ع)

پس از تشییع باشکوه و نماز آیه الله صافی

گلیایگانی بر آن، در قبرستان ابو حسین

قم، به خاک آرمید و مراسم بزرگداشت

مقام علمی اش تا مدت ها برگزار شد.

رحمة الله علیه.

*

حجة الاسلام حیدری

حضرت مستطاب حجة الاسلام

والمسلمین آقای حاج سید محمد حسنی

حیدری، یکی از علمای کاظمین به شمار

می رفت. فقید سعید در کاظمین، در

سال ۱۳۴۷ق در بیت علم و فضیلت زاده

شد. پدرش آیه الله سید علی تقی حیدری

بغدادی (۱۳۲۵-۱۴ شوال ۱۴۰۱ق) از

شاگردان: میرزای نائینی، سید ابوالحسن

اصفهانی، شیخ عبدالله مامقانی، و سید

محمود شاهرودی و عالم بزرگ بغداد و

صاحب کتاب های: اصول الاستنباط،

الوصی، مذهب اهل البیت، ولید الکعبة،

الصوم والامثال القرآنیة بود و او هم فرزند

آیه الله سید احمد حسنی عطار بغدادی

(م ۱۳۶۱ق) بود.

فقید سعید، در مکتب پدر بزرگوارش

پرورش یافت و نزد علمای کاظمین،

سطوح عالیه و ادبیات عرب را به خوبی

فراگرفت و به سرودن شعر روی آورد و در

بسیاری از همایش های ادبی شرکت

جست و قصاید خود را ارائه داد و علاوه

بر آن، به تدریس، تألیف، تبلیغ دین و

امامت جماعت پرداخت و سال ها در

مدرسه پدر بزرگوارش به تدریس سطوح

اشتغال داشت.

برخی از کتاب های چاپی اش عبارتند

از:

۱. الصّحة فی الاسلام

۲. التوجیه الدینی

۳. ولید الکعبة علوم حدیثی

۴. الحسین الخالد (شعر)

۵. المثل العلیا فی الاسلام (شعر)

۶. حول موسوعة الفقه الاسلامی

۷. مع الدكتور محیی الدین فی «ادب

المرتمی»

۸. کیف تکسب الاصدقاء؟

و کتاب های خطی اش هم عبارت

است از:

۱. دیوان اشعار

۲. المرشد الی الحج

۳. الرد علی الملحدين

۴. مستدرک «الدوحة الحیدریة» فی

النسب - تألیف: والد بزرگوارش -

۵. کیف فجر الاسلام ینابع الحرّیة

آن مرحوم در اوایل ماه ذی قعدة

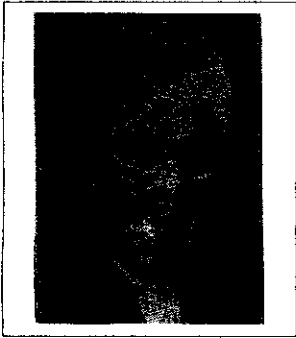
الحرام ۱۴۲۱ق، در ۷۴ سالگی در بغداد

چشم از جهان فرو بست و به اجداد ظاهرینش

پیوست.

*

آیه الله محمدی عراقی

مرحوم آیه الله آقای حاج شیخ مجتبی

محمدی عراقی، یکی از محققین نامی

حوزه علمیه قم به شمار می رفت.

معظم له در سال ۱۳۳۳ق، در کرهرود

اراک در بیت علم و تقوا زاده شد. پدر

بزرگوارش مرحوم آیه الله حاج آقا محمد

عراقی (م ۲۸ صفر ۱۳۵۸ق) و او فرزند

علامه آیه الله آخوند ملا محمد باقر عراقی

(م ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۱۵ق) - معروف به

آخوند کبیر - و مادرش از نوادگان آخوند

ملا محمود میثمی عراقی صاحب لوامع و

قوامع و دارالسلام بوده است.

فقید سعید، پس از تحصیلات ابتدایی

به فراگیری علوم دینی روی آورد و بخشی

از مقدمات و سطح را نزد پدرش - که به

امر علمای نجف برای هدایت دینی مردم

به شهر کنگاور مهاجرت کرده بود -

فراگرفت و در ۱۳۴۹ق به زادگاهش

بازگشت و ادامه سطوح را در محضر

حضرات آیات: شیخ محمد سلطان

العلماء - صاحب حاشیه بر کفایه - و آقا

سید محسن هفته ای فراگرفت. در سال

۱۳۵۳ق به حوزه علمیه قم آمد و در

مجلس درس مرحوم آیه الله حایری

شرکت جست و پس از وفات ایشان

(۱۳۵۵ق) به درس آیات عظام: سید محمدتقی خوانساری و حجت کوهکمری حاضر شد و مبانی علمی اش را استوار ساخت.

در ۱۳۵۸ق به دلیل وفات پدرش به کنگاور مهاجرت کرد و به اقامه شعائر دینی و هدایت مردم مسلمان پرداخت و مسجدی بزرگ و آبرومند بنیاد نهاد. سپس در سال ۱۳۷۰ق به قم بازگشت و مورد توجه مرحوم آیه الله بروجردی قرار گرفت و علاوه بر شرکت در درس های فقه و اصول معظم له و جلسات استفتای ایشان، به تولیت مدرسه خان و مدیریت کتابخانه مدرسه فیضیه منصوب شد و خدمات فراوانی را به حوزه علمیه قم ارائه نمود، که تجدید بنای مدرسه خان به بهترین شکل و احیای کتابخانه فیضیه و بازسازی آن و مرمت و حفاظت کتاب های خطی کتابخانه از آفت های طبیعی و تهیه فهرست کتابخانه و رسیدگی به امور نظام وظیفه روحانیون از آن جمله است. در سال ۱۳۷۷ق، برای حمل ضریح مطهر حضرت رقیه به سوریه و ترویج تشیع در آن کشور، سفری بدانجا نمود که گزارش دیدارها و سخنرانی هایش در روزنامه های سوریه به چاپ رسید. او پس از وفات آیه الله بروجردی، یکسره به تألیف و تحقیق روی آورد و آثار بسیاری به سامان رسانید که برخی از آنها عبارتند از:

۱. همراه با خورشید (خاطراتش از آیه الله بروجردی).
۲. علمای گمنام (شرح احوال اجداد و علمای کهرود اراک).
۳. فهرست کتب کتابخانه مدرسه مبارکه فیضیه (۲ج)
۴. شرح زندگانی آیه الله حاج سید محمدتقی خوانساری - که در ویژه نامه

مجله حکمت در قم به چاپ رسیده است.
۵. دومین بشر یا علی بن الحسین الاکبر (ع) (و شرح حال رجال بنی ثقیف)، مخطوط.

۶. لیلۃ القدر - و اثبات آنکه شب قدر، شب ۲۳ ماه رمضان است. مخطوط.

۷. وقایع الایام. مخطوط.

۸. تقریرات درس فقه و اصول اساتیدش. نیز وی یکی از پیشگامان تحقیق و چاپ کتاب های پیشینیان بود، که با همت بلندش کتاب هایی به چاپ رسید که عبارتند از:

۹. غوالی اللثالی ابن ابی جمهور احسانی (۴ج) برنده جایزه کتاب سال ۱۳۶۲ش.

۱۰. تفسیر کنز الدقائق محمد بن مهدی قمی (۱۴ج)

۱۱. مجمع الفائدة والبرهان محقق اردبیلی (۱۴ج) - یا همکاری جمعی از علماء - کتاب سال ۱۳۶۳ش.

۱۲. المهذب البارع ابن فهد حلی، برنده جایزه کتاب سال ۱۳۶۶ش.

وی از بیش تر اساتیدش و مراجع قم و نجف اجازه روایت، اجتهاد و امور حسیه داشت و در جریان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، فرزند بیرومندش مهندس محمدتقی محمدی را به کاروان شهیدان انقلاب اسلامی تقدیم نمود. فروتنی و ساده زیستی از رفتارش، و تقوا و متانت از سیمایش نمایان بود.

سرانجام آن عالم بزرگوار و محقق خدمتگزار در حدود ۸۹ سالگی در روز جمعه ۲۴ فروردین ۱۳۷۹ش (۱۸ محرم الحرام ۱۴۲۲ق) بدرود زندگی گفت و پیکر پاکش، عصر روز شنبه ۲۵ فروردین، پس از تشییع شایسته و نماز آیه الله حاج شیخ محمدتقی بهجت، در حرم مطهر

حضرت فاطمه معصومه - سلام الله علیها - به خاک سپرده شد و در غم فقدانش، پیام تسلیتی از سوی مقام معظم رهبری صادر گردید.

*

حجة الاسلام استعلامی

حضرت مستطاب حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمود استعلامی، یکی از علمای مهدی شهر به شمار بود.

وی، در سال ۱۲۹۰ش در مهدی شهر سمنان، در بیت علم و فضیلت زاده شد. پدرش حاج شیخ علی اکبر نیز از علمای آن جا بود. در کودکی پدرش را از دست داد و پس از آن با جدیت، مشغول تحصیل علوم دینی شد و پس از اخذ مقدمات و ادبیات در سمنان، در ۱۳۰۶ش به قم آمد و سطوح را از دامادشان آیه الله حاج سید احمد زیارتی آموخت و سپس به درس آیات عظام: حاج شیخ عبدالکریم حایری و حاج سید محمدتقی خوانساری رفت و مبانی علمی اش را استوار ساخت. در ۱۳۱۰ش از حاج شیخ عبدالکریم حایری اجازات علمی دریافت کرد و به تبلیغ دین و مبارزه پیگیر و دامنه دار با بهائیت - که می خواستند زادگاهش را به پایگاه خود مبدل کنند - پرداخت و در اوج خفقان رژیم رضاخان و فرزندش، همواره با کارهای ضد اسلامی آنان مخالفت و مردم را نیز به مبارزه تحریک می کرد. برخی از آثار وی عبارتند از:

۱. هشت در بهشت
۲. هفت در دوزخ
۳. گنجینه گوهر
۴. سیره چهارده معصوم
۵. کشکول استعلامی

معظم له در ۸۹ سالگی، در ۲۳ دی ۱۳۷۹ش (۲۰ شوال ۱۴۲۱ق) بدرود

زندگی گفت و پس از تشییع شایسته و باشکوه در حسینیه اعظم مهدی شهر به خاک سپرده شد.

*

حجة الاسلام کافی

حضرت مستطاب حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ حسن کافی خراسانی، یکی از خطبای مشهور تهران به شمار بود.

فقید سعید در سال ۱۳۴۷ ق (۱۳۰۷ ش) زاده شد و پس از رشد، ادبیات و سطوح عالی را در مشهد مقدس از اساتید بنام حوزه همچون حضرات آیات: شیخ هاشم قزوینی، شیخ مجتبی قزوینی و ادیب نیشابوری دوم (شیخ محمدتقی) بیاموخت و پس از چندی رهسپار حوزه هزار ساله نجف اشرف گشت و دروس عالی فقه و اصول را از اساتید آن دیار فرا گرفت. سپس به مشهد بازگشت و به تبلیغ دین پرداخت و در جریان ملی شدن صنعت نفت و مبارزات ضد استعماری مردم ایران، به نمایندگی مرحوم آیه الله کاشانی به افشای حقایق و روشنگری مردم اشتغال داشت. او در سال های ۱۳۴۰ ش به بعد، در مشهد بر سخنرانی های خود افزود و چون به دلیل فشار ساواک، امکان ادامه حضور در مشهد را نداشت به تهران مهاجرت کرد و به کار تألیف و تبلیغ و امامت جماعت مسجد حضرت علی (ع) - در خیابان آذربایجان - پرداخت. او در تهران، به حمایت همه جانبه از حرکت امام خمینی و مبارزه علیه رژیم ستمشاهی پرداخت و با سخنرانی های مؤثر خویش، نقش ارزشمندی در به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی داشت و در این راستا، چندبار دستگیر شد و به زندان رفت و شکنجه های ساواک را تحمل

کرد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به حمایت همه جانبه از نظام پرداخت و توسط منافقین ترور و مجروح شد. او از سال ۱۳۷۰ ش به بعد، به اقامه جماعت در مسجد قائم - خیابان سعدی - تهران و تألیف کتب متعدد پرداخت که برخی از آنها عبارتند از:

۱. تعالیم امام حسن مجتبی (ع)
۲. تعالیم امام هفتم در زبان دعا و حدیث
۳. امام رضا (ع) اسوه صراط مستقیم
۴. مجموعه کافی در شناخت جسم و روح انسان
۵. تعالیم پیامبر اکرم حضرت محمد (آماده چاپ)

سرانجام آن عالم خدمتگزار در روز یکشنبه ۳۰ بهمن ۱۳۷۹ ش (۲۴ ذی قعدة ۱۴۲۱ ق) در ۷۲ سالگی بر اثر بیماری در گذشت.

*

مرکز تحقیقات آیه الله اشراقی تبریزی

مرحوم آیه الله آقای حاج میرزا جعفر اشراقی تبریزی، یکی از علمای مشهور تبریز به شمار می رفت.

معظم له در ۱۷ ربیع الاول ۱۳۳۴ ق - سالروز ولادت پیامبر اکرم و امام جعفر صادق (ع) - در محله «نوبر» تبریز چشم به جهان گشود و در شش ماهگی پدرش را از دست داد، اما با گذشت ایام کودکی او را به مکتبخانه سپردند و پس از فراغت از تحصیل مقدماتی، مادرش وی را به مدرسه طالبیه فرستاد و ادبیات را از محضر آقا سید اسماعیل شنب غازی فرا گرفت. در آخر جمادی الاول ۱۳۵۳ ق به حوزه علمیه قم آمد و تکمیل ادبیات را در محضر آیه الله میرزا محمدعلی ادیب تهرانی و سطوح عالی را

از آیات عظام: امام خمینی و آقای گلپایگانی فرا گرفت و به زودی در شمار یکی از فضیلاي حوزه قرار گرفت. دروس خارج فقه و اصول را در محضر حضرات آیات عظام: سید محمد حجت، سید محمدتقی خوانساری، سید صدرالدین صدر و میرزا رضی تبریزی (یک دوره اصول) بیاموخت و در سفرش به نجف اشرف، از درس های آیه الله علامه شیخ محمدحسین کاشف الغطاء بهره برد و از او اجازه اجتهاد گرفت. وی در سال ۱۳۷۵ ق به زادگاهش بازگشت و به خدمات دینی و تعظیم شعائر الهی پرداخت و بیش از ۴۰ سال به تدریس، اقامه جماعت (در مسجد آقا) و تربیت شاگردان و وعظ و ارشاد مؤمنان و تفسیر قرآن اشتغال داشت. وی حافظ قرآن بود و با محفوظات بسیارش، در ادبیات فارسی و عربی سرآمد اقران به شمار می رفت. در شعر و ادب و تفسیر و نهج البلاغه به همراه دوستان گرامیش مرحوم آیه الله میرزا عبدالله مجتهدی و آیه الله شیخ نصرالله شبستری، شهره شهر بودند. او یکی از عالمان متعهد و روشنگری بود که در مسجدش، سال های بسیار تفسیر قرآن گفت و مسلمانان را به تدبیر در قرآن و آموزش آن و بازگشت به فهم جدید کتاب مقدس فراخواند. او یکی از سخنوران زبردست بود و از حافظه ای قوی و نیرومند برخوردار - در منابرش با سبک ویژه خویش القای خطابه می کرد و مستمعان را - که غالباً اهل فضل و دانش بودند - از سرچشمه علوم بسیارش بهره مند می ساخت و نه تنها خطابه اش ملالت نمی افزود، بلکه تشنگی شنیدن مطالب دقیق و نکات ظریف را در شنونده بیش تر می کرد. مرحوم استاد در قم به همراه

حضرات آیات: حاج آقا رضا صدر، سید محمود طالقانی و سید عزالدین حسینی زنجانی علم جامعه شناسی را از کتاب علم الاجتماع مباحثه می کرد و شناخت عمومی جامعه و فرهنگ مردم را دارا بود. او در تبریز به همراه دوستان قدیمی اش حضرات آیات: شیخ عبدالله مجتهدی و شیخ نصرالله شبستری محفلی با طراوت از علم و ادب و حدیث و تاریخ تشکیل می داد و این سه استاد بزرگوار در تبریز، مثلث علم و فضیلت و روشنگری را بنیاد نهاده بودند و هر سه در مسجد خویش ارتقای فکری و آموزش فرهنگ قرآنی را عهده دار بودند.

فقید سعید در جریان نهضت اسلامی مردم ایران علیه رژیم ستمشاهی حضور فعال داشت و امضایش همواره ذیل اعلامیه های علمای شهر، دیده می شد و پس از پیروزی انقلاب اسلامی، از سوی مردم استان آذربایجان شرقی به نمایندگی مجلس خبرگان قانون اساسی برگزیده شد و جزو تدوین کنندگان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بود.

برخی از تألیفات آن عالم فرزانه، عبارتند از:

۱. تقریرات درس فقه آیه الله حجت
۲. دیوان اشعار فارسی
۳. دیوان اشعار عربی
۴. کشکول

آن عالم بزرگوار در ۸۸ سالگی (۱۳۷۹ ش / ۱۴۲۱ ق) بدرود زندگی گفت و پیکر پاکش پس از تشییع باشکوه در تبریز و نماز آیه الله شیخ نصرالله شبستری، به قم انتقال داده شد و پس از تشییع مجدد و نماز آیه الله موسوی اردبیلی، در صحن حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه - سلام الله علیها - به

خاک سپرده شد.

*

حجة الاسلام خطی خنیزی

حضرت مستطاب حجة الاسلام والمسلمین حاج شیخ عبدالحمید قیسی خنیزی خطی یکی از علمای بزرگ منطقه احسا و قطیف به شمار می رفت.

فقید سعید در ۱۷ رمضان المبارک ۱۳۳۵ ق در بیت علم و فضیلت زاده شد. پدرش علامه بزرگوار مرحوم آیه الله شیخ علی خنیزی (م ۱۳۶۳ ق)، از شاگردان آیات عظام: آخوند خراسانی، شریعت اصفهانی و سید ابوتراب خوانساری و صاحب تألیفات بسیار مانند: دلائل الاحکام، روضة المسائل، الدعوة الاسلامیة، المناظرات و قبسة العجلان بوده است (نقباء البشر ۴ / ۱۳۹۰). آن مرحوم در دامان پدرش پرورش یافت و مقدمات علوم را نزد شیخ محمدعلی حبشی، شیخ احمد سنان و شیخ طاهر بدر فراگرفت و در سال ۱۳۵۳ ق به نجف اشرف مهاجرت کرد و سطوح را نزد حضرات آیات: سید نصرالله مستنبط، شیخ محمد طاهر خاقانی، شیخ علی حبشی، سید عبدالرزاق موسوی مرقم، و شیخ فرج آل عمران قطیفی آموخت و پس از آن به درس های آیات عظام: سید محسن حکیم، سید ابوالقاسم خویی، سید حسین حمای و شیخ محمدحسین کاشف الغطاء و شیخ عبدالکریم زنجانی حاضر شد و بهره های فراوان برد.

در سال ۱۳۶۱ ق، پس از هشت سال اقامت در نجف به زادگاهش بازگشت و به خدمات دینی و اجتماعی خود، از قبیل تدریس، تألیف، اقامه جماعت و وعظ و منبر پرداخت و در پرورش اهل علم و ادب کوشش فراوان نمود و در ۱۳۹۵ ق -

سمت قاضی دادگاه اوقاف و موارث جعفری در منطقه احسا و قطیف منصوب شد و تا پایان عمرش، در این منصب، باقی ماند. اشعار و مقالاتش مکرر در مجلات عربی منتشر می شد و برخی از کتاب هایش عبارتند از:

۱. وحی الثلاثین (شعر - مخطوط)
  ۲. اللحن الحزین (شعر - مخطوط)
  ۳. من کل حقل زهرة (شعر - مخطوط)
  ۴. خاطرات الخطی
  ۵. معركة النور مع الظلام
- آن مرد بزرگ، در آغاز محرم الحرام ۱۴۲۲ ق در ۸۵ سالگی بدرود حیات گفت و در کنار پدر بزرگوارش در مقبرة الحباكة به خاک سپرده شد.

ناصرالدین انصاری

*

فرامرز ناوی

فرامرز ناوی - بنیانگذار «کتابخانه عمومی ناوی» سبزوار - در روز جمعه نوزدهم اسفند ۱۳۷۹ در تهران درگذشت. او یکی از معدود شخصیت های عاقل و صالح و معتدلی بود که دو سه سال پیش از انقلاب، چون متوجه شد که نظام سیاسی زمان، وجود افراد مستقل الرأی و معتدل را بر نمی تابد، با درایت و تدبیر خود را بازنشسته کرد و سمت های «مدیرکل تشریفات نظامی وزارت دربار و آجودانی نظامی» را رها کرد و بدون جاه طلبی های معمول، زندگی تازه و سالمی را به عنوان شهروندی بازنشسته که خود زمین های کشاورزی و علائق ملکی داشت، آغاز کرد و توانست - در حد توانایی خود - به خدمات عام المنفعه پردازد که آنچه مهم ترین یادگار اوست، تأسیس «کتابخانه عمومی ناوی» در زادگاهش سبزوار است. فرامرز ناوی در سال های اخیر،

قسمت عمده وقت و نیرو و شاید بخش قابل توجهی از درآمدش را صرف تأسیس این مؤسسه عام المنفعه می کرد. این کتابخانه که ناوی، زمین آن را به وسعت دوهزار و پانصد متر وقف کرده و ساختمان وسیع و منظم آن را از کیسه فتوت خویش به سامان رسانده بود، با تجهیزات کامپیوتری و قفسه های محکم، و بیش از یکصد هزار مجلد کتاب، اکنون محل استفاده کتاب خوانان، فرهنگیان، دانشجویان و دانش آموزان است. مهم تر آن که ناوی، مقدر زیادی از استاد قدیمی و متون خطی را که به مرور ایام (به رسم نخبگان ایرانی در عصر پهلوی) گرد آورده بود، بر این کتابخانه عمومی وقف کرده است که مایکی از آنها را (در حق شریعتمدار سبزواری) در یادنامه آیه الله

استاد سید علی نقی امین معرفی کرده ایم. ادیب و شاعر معاصر حسن مروجی به مناسبت این خدمت فرهنگی ارزنده یعنی تأسیس کتابخانه عمومی ناوی قصیده ای سروده است که مطلع و چند بیت آن چنین است:

تو خواهی از نگری، خیر جاودانه ناوی
قدم گذار یکی در کتابخانه ناوی
به حسن عاقبت ار مایلی و خدمت مردم
برو به چشم ببین خیر جاودانه ناوی
یقین که هست چنین کار خیر، روز تغابن
بهین جواز قبولی و پشتوانه ناوی
سعادت دو جهان را و نفع دینی و عقبا
طلب کنند همه در کتابخانه ناوی
مرحوم حاج شیخ عبدالقیوم ناوی از
مجتهدان ثروتمند و سخاوتمند خراسان
بود که شمس العرفاء در سفرنامه خراسان

خود از او یاد کرده و نگارنده در تعلیقات کتاب فراش باشی (چاپ تهران، ۱۳۵۱) آن متن را آورده است.

فرامرزنای، خویشاوند نزدیک
مرحوم دکتر ضیاء الحق ناوی (پزشک،
شاعر) بود؛ لذا شعری که ابراهیم صهبا
در رثای او به هنگام مرگش در ۱۳۶۲
سروده است، که دو بیت نخست آن را
حسن ختام این سطور قرار می دهم:

ای دریغ! آن پزشک دانسا رفت
مرد صاحب دلی ز دنیا رفت
ناوی، آن ناویان علم و هنر
غرق گشت و به قعر دریا رفت

سید حسن امین

ادینورا، اسکاتلند

۱۱ مارس ۲۰۰۱ = ۲۱ اسفند ۱۳۷۹

*

فرهنگی

آینه پژوهش در جشنواره اصفهان

در روزهای ۲-۷ اسفندماه سال ۱۳۷۹، جشنواره مطبوعات منطقه مرکزی کشور در اصفهان برگزار شد. در این جشنواره که اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان، بانی و میزبان آن بود، مطبوعات چندین استان مرکزی کشور (تهران، اصفهان، قم و مرکزی) شرکت کرده و آثار خود را پیش دید عموم گذاشتند. معرفی و اعلام مقالات برگزیده، از جمله برنامه های همایش بود که براساس آن پاره ای از بهترین مقالات مطبوعات مربوط به استان های یاد شده، در بخش های علمی، فرهنگی، معارف و اطلاع رسانی معرفی شدند. از میان شش

مقاله ای که از دفتر مجله آینه پژوهش به دبیرخانه جشنواره مزبور، ارسال گردید، سه مقاله به رأی داوران برگزیده و ممتاز شناخته شد. بدین قرار:

۱. **نگاهی اجمالی به دو سنت زبانشناسی اسلامی و غربی**، خانم فائزه ارکان، شماره ۶۰ (سال دهم، بهمن - اسفند ۷۹)، ص ۲۸.

این مقاله، مقام نخست را در بخش فرهنگی کسب کرد.

۲. **فرزانه گروس و کتاب «هر کسی کار خودش بار خودش»**، رضا بابایی، شماره ۶۲ (سال دهم، خرداد-تیر ۷۹)، ص ۱۷.

این مقاله نیز حائز رتبه نخست در بخش مقالات فرهنگی شد.

۳. **عمومی کردن علم، با مطالعه موردی درباره علامه مجلسی**، محمد اسفندیاری، شماره ۶۲ (سال یازدهم، خرداد-تیر ۷۹)، ص ۲.

این مقاله موفق به کسب رتبه دوم در بخش مقالات فرهنگی شد.

دفتر مجله آینه پژوهش ضمن ارج نهادن به همت والای برگزارکنندگان و داوران جشنواره، توفیق کسب امتیاز در جشنواره مطبوعاتی اصفهان را به نویسندگان مقالات پیش گفته تبریک می گوید و از خداوند برای آنان، آرزوی توفیقات بیش تر دارد.

آینه پژوهش

